Historia som svensk film

Ingenjör Andrées luftfärd (1982)

Historia som svensk film

Historia på film förknippas ofta med bombastiska storfilmer. I Sverige har filmskapare emellertid fokuserat på att skildra historien genom intima berättelser med vanliga människor i centrum. Men den första historiefilmen i Sverige var ett nationalromantiskt epos om Karl den tolfte.

Historia som svensk film

Snapphanar 1941

Tiden är 1676. Danmark har året innan förklarat Sverige krig i avsikt att bl a återerövra Skåne, som det 18 år tidigare i Roskilde-freden 1658 förlorade till Sverige. Kriget har nu förts över till skånsk jord. På danskarnas sida kämpar ett antal friskytteskaror, kallade snapphanar och i första hand rekryterade från skogsbygderna i Göinge i nordöstra Skåne. På Grimme torp i Göinge bor bonden Grimme-Jens. En av hans söner, Ored, är svensk soldat, medan hans svåger är dansk värvare. En svensk ryttarpatrull hittar dem en dag tillsammans på gården och drar genast slutsatsen att Ored står i maskopi med danskarna. Han häktas och förs bort för att bli hängd. Men Jens och hans två andra söner, Per och Nils, som känner traktens vägar och stigar bättre än ryttarpatrullen, genskjuter dem och befriar Ored genom en kupp.

Historia som svensk film

Snapphanar 1941

Historia som svensk film

Ingenjör Andrées luftfärd (1982)

Spetsbergen augusti 1896, anger en text.
Ingenjör Salomon August Andrée och hans kolleger Nils Strindberg och Nils Ekholm tvingas konstatera att de måste inställa den planerade ballongresan till Nordpolen. Den sydliga vinden vill inte infinna sig. De är tillbaka i Stockholm i september, och genast vidtar förberedelser för en ny expedition nästa sommar. Ekholm misstror och kritiserar offentligt säkerhetsmarginalerna för ballongflygningen, men Andrée tillbakavisar hans riskberäkningar. Ekholm backar ur projektet och ersätts av Knut Frænkel.
Nobel bekostar större ballong?
Ballongen sys i Paris. Antalet sömmar är inte mindre 14 miljoner.
Andrée talar med Nils Strindbergs älskade Anna. Hon borde vara stolt över Nils. Ni tar honom från mig, säger hon. Jag lånar honom bara, säger Andrée.

Historia som svensk film

Ingenjör Andrées luftfärd (1982)

Besättningen för den planerade 1896 års uppstigning. Från vänster Nils Ekholm, Nils Strindberg och S. A. Andrée.

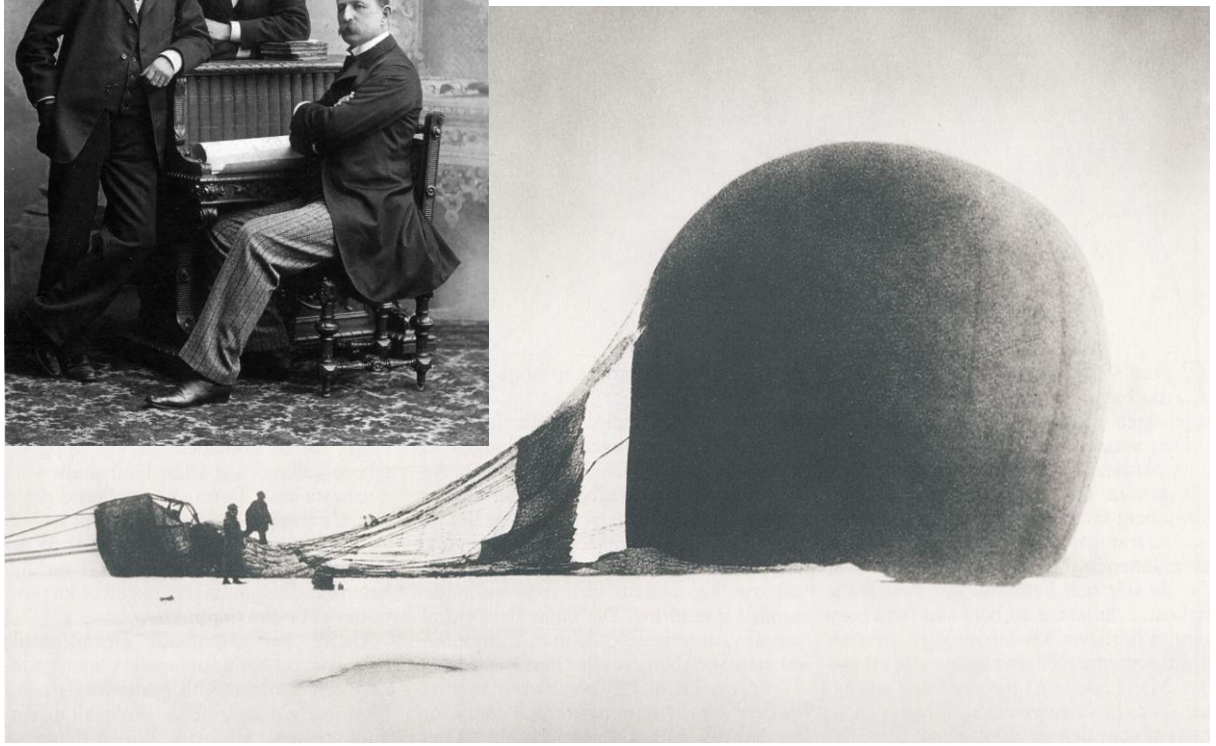

Historia som svensk film

Vargens tid (1988)

Skåne på 1500-talet. Intoning över skogslandskap i gryningen. Text: "För att förstå vårt förflutna och vårt väsen bör vi veta att Europa långt fram i tiden var täckt av skog." Vi rör oss med någon genom skogen. Det visar sig vara en varg som strövar. Vargen får syn på en ung man i fina kläder med ett rådjursbyte bredvid sig. Den unge mannen skär loss ett köttstycke och kastar till vargen, som försvinner. Mannen rider vidare och stannar vid ett ensligt hus i skogen. Han knackar på och frågar de förskrämda bönderna om de sett honom förut. Det har de inte, för inte många kommer förbi deras hus, åtminstone inte någon som vill något gott. Avslutningsbilden visar Quattara som rider längs kusten med Isis. Text: "Inge fann aldrig Isis. Året därpå hängdes han på Kastenborgs galgbacke för fadermord. In i det sista sade han att han var Arild. Quattara förde Isis till Estland, där hon levde i 30 år

Historia som svensk film

Yngsjömordet (1966

En gravsten anger att Hanna Johansdotter mördats av sin man Per Nilsson och hans mor i Yngsjö 28.3.1889. Från gravstenen förflyttar sig filmen till dramats slutakt. På Kristianstads länsfängelse förbereds avrättningen av Anna Månsdotter, Per Nilssons mor. En schavott har lagts ut på fängelsegården och rättsväsendets företrädare finns på plats. Anna förs fram och domen uppläses.
En tillbakablick: Anna har förlorat två av sina barn och ser i den överlevande sonen Per sin enda glädjekälla. Hennes om- sorg och kärlek och hennes starka vilja gör snart Per helt beroende. När liket av Hanna upptäcks i Yngsjögården den ödesdigra ma- rsmorgonen är grannarna och bygdens folk inte sena att miss- tänka ett brott och ange Annas förhållande till sonen som motiv. Per skiljs från modern.

Historia som svensk film

Yngsjömordet

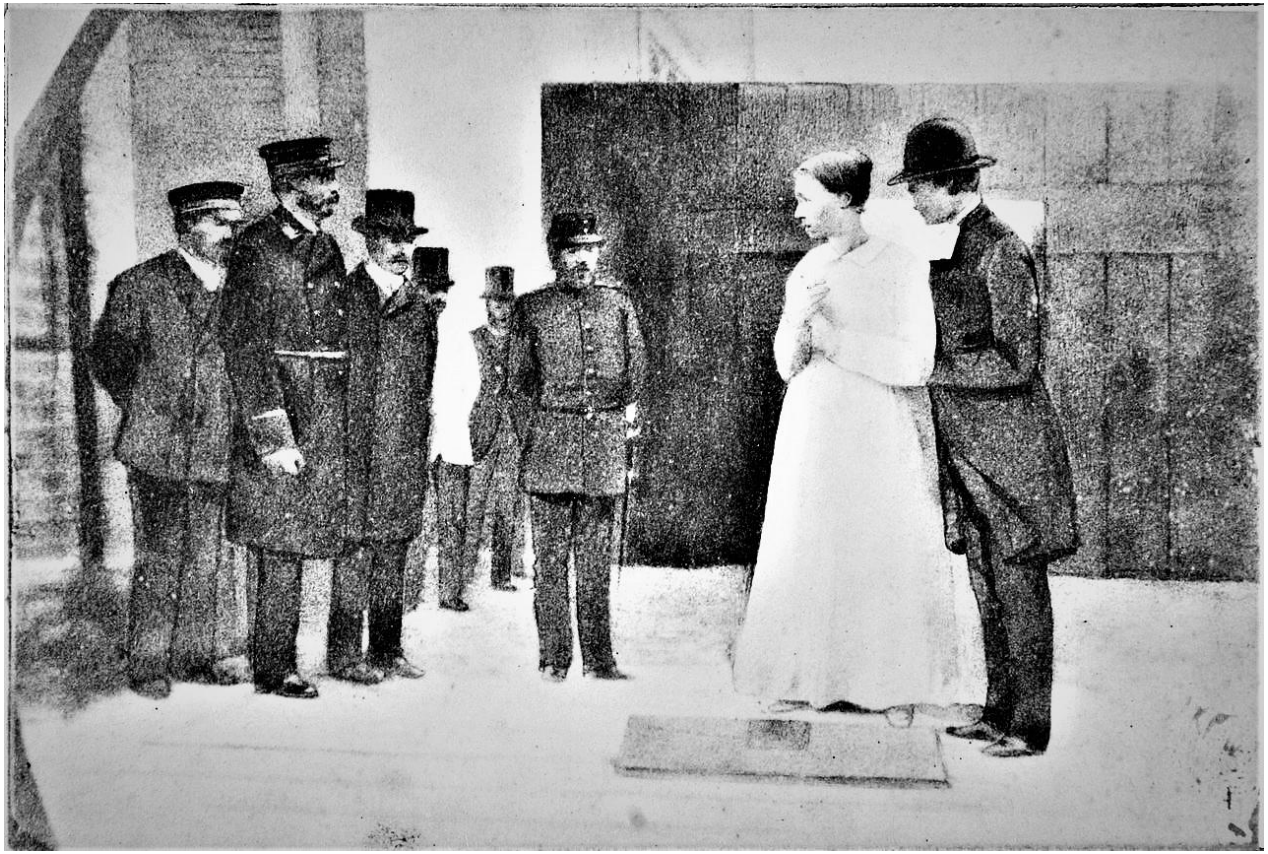

Historia som svensk film

Yngsjömordet (1966

Gösta Ekman och
Christina Schollin

Historia som svensk film

Nybyggarna (1972) Utvandrarna (1971)

Karl Oskar och hans familj drar med lånad oxkärra mot Ki-Chi-Saga och deras första "settlement" i det nya landet.
Vintern närmar sig, och det gäller att få en första stockstuga färdig. Några indiankvinnor kommer och tigger. De nyanlända håller invigningsfest med de andra nybyggarna.
Kristina väntar ett nytt Robert planerar att dra vidare västerut för att söka guld.
På vårvintern föder Kristina en son.
Robert finner en död indian i ett träd. Han och Arvid ger sig iväg.
Ulrika dyker upp och berättar att hon ska gifta sig -- med pastor Jackson.
Karl Oskar och Kristina får brev från gamla Sverige, och Kristina längtar hem. Men Karl Oskar är nöjd. Första skörden blir god.

Historia som svensk film

Nybyggarna (1972) Utvandrarna (1971)

Historia som svensk film

Ådalen 1931 (1969)

"1931 stod skorstenarna ut- an rök vid många av Ådalens fabriker. Sympatistrejker pågick för arbetarna vid Marma, vars timpenning arbetsgivaren ville sänka med 4 öre från 1:18 till 1:14. Under den demonstration som följde sköts fem arbetare ihjäl av militär. Filmen tillägnas dessa fem."
Harald Andersson är en av de sympatistrejkande arbetarna. Han och hans hustru Karin försöker hushålla i knapphetens tecken och hålla modet uppe. Det finns arbetare på orten som söker tröst i sprit. Familjens yngsta söner Åke och Martin ägnar sig obekymrade åt lekar med jämnåriga i den vackra norrländska försommaren. Kjell, den äldste, arbetar på brukets kontor och undervisas i fransk impressionism, musik och goda seder av disponentens fru. Han är med i fackföreningens orkester men jazzen från Amerika lockar honom och hans vän Nisse starkare.

Historia som svensk film

Ådalen 1931 (1969)

Ådalen 1931

Bilden av demonstrationståget är tagen strax före kl. 15 den 14 maj 1931 innan det nådde färjeläget i Lunde. Några minuter senare låg fem människor döda och lika många sårade.

Cloettaflicka ger soldater center. Choklad. Cloetta.

Historia som svensk film

Joe Hill (1971)

Joe Hill och hans bror Paul går i land i New Yorks hamn.
De vandrar genom jättestaden och beundrar skyskraporna. I ett brev hem till systern berättar Paul att de ska söka jobb.
De lyckas ordna en bostad i slummen. Joe pluggar engelska och försörjer sig tillfälligt genom städning på en bar. Han blir bekant med en fullfjädrad tjuv i tioårsåldern, Räven. Denne stjäl Joes klocka men löser sedan ut den hos sin hälare, när Joe visat vänskap. Räven visar Joe runt i stan. Han pekar ut operan, Metropolitan. Polisen kommer till Joes bostad. Han grips. Vid rättegången tilltvingar sig Joe rätten att föra sin egen talan. Han påvisar ihåligheter i bevisföringen men förklaras ändå skyldig till mord.
19 november 1915 blir Joes sista dag i livet.

Historia som svensk film

Joe Hill (1971)

Historia som svensk film

Herr Arnes penningar (1954)

Det är på 1570-talet. Johan III är kung i Sverige. En sammansvärjning mot kungen avslöjas, och de skyldiga grips, däribland tre skotska adelsmän, sir Archie, sir Filip och sir Reginald. Dessa tre lyckas dock fly och tar sig över danska gränsen till Bohuslän.Här hör de talas om att prästen på Solberga, herr Arne, har en stor silverskatt, för övrigt rena syndapengar som drivits in från kloster.
Ett tåg av svartklädda kvinnor kommer vandrande till skeppet. Vi har kommit för att hämta en ung jungfru som gav sitt liv för att rädda en ogärningsman, sin älskade, säger en kvinna. Vi kvinnor i Marstrand har kommit för att föra henne till vår stad med all den heder som tillkommer henne. Kvinnorna bär bort Elsalills kropp.

Historia som svensk film

Herr Arnes penningar (1954)